ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΤΟΣ ΣΤ΄ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 1928 ΑΡΙΘ 25

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΝ ΤΟΙΣ ΙΕΡΟΙΣ ΝΑΟΙΣ

Ἐν τῷ 5ῳ φύλλῳ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Σ. Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Ἀθηναγόρα λαμπροῦ καὶ ὠφελίμου περιοδικοῦ «Ἅγιος Σπυρίδων», ἐδημοσιεύθη ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Μάνχεστερ τῆς Ἀγγλίας ἱερατεύοντος σοφοῦ φίλου πρωτοπρεσβυτέρου κ. Κωνσταντίνου Καλλινίκου, ἐν ᾗ παραδόξως ὑπεραμύνεται τῆς ὀργανικῆς Μουσικῆς ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπιστολὴ ἀναγινώσκεται εὐφροσύνως, ὡς καὶ πάντα τὰ ἔργα του, διὰ τὴν γλαφυρότητα, ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματα, καθ' ἡμᾶς, εἶνε ἀσθενῆ καὶ ἥκιστα δύνανται νὰ πείσωσιν.

Ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται εἰς σχέσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἥτις εἶνε ὁμιλία τις μετὰ τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος καὶ ἔκχυσις τῆς καρδίας πρὸς Αὐτό. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε μόνον πνεῦμα, εἶνε καὶ σῶμα. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀσθενὴς καὶ φέρεται πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τῆς κατωτέρας φύσεως. Διὰ τοῦτο ἔχει ἀνάγκην στηριγμάτων· ἔχει ἀνάγκην διαφόρων μέσων διὰ ν' ἀνέρχεται, ὡς διὰ τῆς κλίμακος τοῦ Ἰακώβ, πνευματικῶς εἰς τοὺς οὐρανούς, ἔνθα εἶναι ἡ ἀληθὴς χαρὰ καὶ εἰρήνη καὶ ἡ εὐτυχία, καὶ ἔνθα θὰ ἐπικοινωνῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, ὡς ἄριστος παιδαγωγός, παρέλαβε καὶ τέχνας, ἃς ἐξηυγένισε καὶ ἐκάθηρε καὶ αἵτινες συντελοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὠφέλειαν αὐτοῦ. Τοιαῦται τέχναι εἶνε ἄλλαι τε καὶ ἡ ζωγραφική, μουσική, ῥητορικὴ κ.τ.λ., τέχναι αἵτινες, πνευματικώτεραι, συντελοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ ἀνάτασιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον.

Ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἑλληνικῷ κόσμῳ, τῷ λατρεύοντι καὶ ἐν τῇ θρησκείᾳ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ὑλικὸν κάλλος, ἡ κατ' ἐξοχὴν τέχνη ἦτο ἡ γλυπτική· ἀλλ' ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ἰδανικότης τοῦ σώματος εἶνέ τι τερατῶδες, πάσης ἰδανικότητος ἀναφερομένης ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ πνεῦμα. Διὰ τοῦτο ἔχει τὰς πνευματικωτέρας τέχνας, αἵτινες τείνουν εἰς τὴν πνευματοποίησιν μᾶλλον τοῦ σωματικοῦ καὶ ὑλικοῦ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀρχαίας τέχνας, αἵτινες σπεύδουν εἰς τὴν σωματοποίησιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀΰλου.

Τίς εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῶν εἰκόνων; Ὁ σκοπὸς τῶν εἰκόνων, λέγει ὁ κατὰ τὸν Ε΄. αἰῶνα ἀκμάσας Ἐπίσκοπος Νόλης Παυλῖνος, εἶνε ἡ διδασκαλία καὶ οἰκοδομὴ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῶν αἰσθήσεων οἱονεὶ ἐντὸς κατόπτρου ἀποβλέποντος τὴν μιμητέαν ἀρετὴν καὶ τὴν φευκτέαν κακίαν. Οὕτω καὶ ἡ φωνητικὴ μουσικὴ ἀνυψώνει τὸ πνεῦμα καὶ θερμαίνει τὴν καρδίαν· εἶνε πνευματική, ὡς εἰπεῖν, τέχνη, ἥτις ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα καὶ τρέφει καὶ ἀναπτύσσει. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ μουσική, ἥτις ἐξεγείρει τὰ χθαμαλότερα αἰσθήματα καὶ γεηρότερα.

Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία ἔχει τὴν φωνητικὴν μουσικήν, ὡς πνευματικωτέραν· οὐδέποτε δὲ ἐπέτρεψε τὴν ὀργανικὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς. Περὶ τούτου μαρτυρεῖ μεγαλοφώνως ἡ Ἱστορία. Οἱ Ἀπόστολοι εἶχον «ὕμνους καὶ ᾠδὰς πνευματικὰς» καὶ ἐλάτρευον τὸν Κύριον οὐχὶ δι' ὀργάνων, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι Πατέρες συνέταξαν ὕμνους, οἵτινες ἀνεπέμποντο εἰς τὸν Θεὸν ἐν πίστει καὶ εὐλαβείᾳ καὶ σεμνότητι. Ἡ ἀλήθεια αὕτη εἶνε ἀναμφισβήτητος. Ἀναφέρομεν δὲ ὅσα ἐν τῷ ὡραίῳ αὐτοῦ ἔργῳ ὁ αὐτὸς σοφὸς κληρικὸς λέγει. («Ὁ Χριστιανικὸς Ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ» ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1921 σελ. 120). Ἀλλ' ἐνθρονίσασα, ἀπὸ τῆς θεμελιώσεώς της, ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ Ναῷ τὴν ἁπλῆν καὶ ἀψυμμυθίωτον ἁρμονίαν, δι' ἧς θυσία λογικὴ παρὰ τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου ἀναφέρεται τῷ Πλάστῃ, ἀπέρριψεν ἀνέκαθεν τὰς μετ' ὀρχήσεων, κροτάλων, κυμβάλων καὶ λοιπῶν μουσικῶν ὀργάνων ἀψύχους συμφωνίας αἵτινες, ὡς ἄγαν παχυλαί, ἥρμοζον μόνον εἰς τὸν νήπιον Ἰσραήλ, οὗτινος, μόλις ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας ἀποσπασθέντος, ἡ διάνοια ἦτο ἀκατέργαστος, ὑπὸ σκιὰς δὲ καὶ τύπους καὶ κρούματα καὶ ζωϊκὰς θυσίας τῷ ἐπετράπη συγκαταβατικῶς ἵνα τὸν Θεὸν λατρεύῃ. «Τότε μὲν» δηλ. ἐν τοῖς Ἰουδαϊκοῖς χρόνοις, «ὄργανα ἦν, δι' ὧν τὰς ᾠδὰς ἀνέφερον» οἱ Ἰσραηλῖται τῷ Θεῷ. «Νυνὶ δὲ

ἀντὶ ὀργάνων, κεχρῆσθαι τῷ στόματι»· διότι ὁ Θεός, ὡς Πατὴρ πλέον, διαλέγεται ἀποκεκαλυμμένως πρὸς τὰ τέκνα του».

Παριστάμεθα πολλάκις εἰς τὴν ἀηδῆ, δῆθεν εὐρωπαϊκήν, μουσικὴν εἴς τινας ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν ἢ ἀλλαχοῦ, ἔνθα νέοι ἀπὸ τοῦ θεάτρου ἀνευλαβῶς κραυγάζουν ἀπὸ τοῦ γυναικωνίτου καὶ παρὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας. Ἡ Βυζαντινὴ φωνητικὴ μουσικὴ εἶνε σεμνὴ καὶ λαμπρὰ καὶ συνδέει ἡμᾶς μετὰ τῶν ἐνδόξων Βυζαντινῶν χρόνων καὶ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας. Ὁ χαρακτὴρ δὲ ἑνὸς ἔθνους γνωρίζεται καὶ δι' ἄλλων καὶ διὰ τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς, ἥτις πάντως πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ καὶ καθαρθῇ. Τ' ᾀδόμενα ὡραῖα δημοτικὰ ᾄσματα μᾶς συνδέουν μετὰ τῆς ἀρχαιοτέρας γενεᾶς. Μόνον οἱ φραγκολεβαντῖνοι ἀηδιάζουν τὰ δημοτικὰ ᾄσματα, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τῶν σοφῶν ἐξετιμήθησαν.

Ἔπειτα οὐδεὶς Ἱεράρχης ἢ καὶ Πατριάρχης δύναται νὰ εἰσαγάγῃ, ἄνευ τῆς διαγνώμης καὶ ἀποφάσεως τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, τὴν ὀργανικὴν μουσικὴν εἰς τοὺς Ἱ. Ναούς. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐὰν ἕκαστος Μητροπολίτης ἔπραττεν αὐθαιρέτως τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν θὰ ἦτο τότε ἡ μία καὶ ἀδιαίρετος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ λατρείᾳ· θὰ περιέπιπτεν εἰς τὴν ἀναρχίαν ἢ τὸν Προτεσταντισμόν.

Μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν εἰσήλασαν πολλαὶ προπαγάνδαι ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἥτις ἔχεται τῶν πατρικῶν καὶ σεβασμίων παραδόσεων. Κατὰ τὸ 1841 ἐν Πύργῳ τῆς Ἠλείας ἰσχυρός τις ἐπέβαλεν εἰς ἱερέα τινὰ νὰ μὴ ἀναγινώσκῃ τὸν Ἀπόστολον καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐν ταῖς Ἱ. Ἀκολουθίαις, ὡς νενόμισται, μελῳδικῶς, ἀλλὰ χῦμα· τοῦτο κατετάραξε τοὺς χριστιανούς. Πρὸς τὸν καινοτόμον τοῦτον ἔγραψεν ὁ πολὺς Σελλασίας Θεοδώρητος ποιμαντορικὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν συνέταξεν ὁ σοφὸς Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ἐξ Οἰκονόμων (Κωνστ. Οἰκονόμου. Τὰ σῳζόμενα Ἐκ)κὰ Συγγράμ. τόμ. Β΄ σελ. 465) «....Πόθεν ἐπληροφορήθης τὰς ***ἀηδεῖς*** ταύτας καὶ ***ἀνωφελεῖς*** εἰσάξεις, καὶ πῶς τόσον εὐκόλως ὡς τοιαύτους τινὰς ἀποδεχθεῖσαν καταδικάζεις τὴν πνευματικῶς γεννήσασαν καὶ θρεψαμένην σε μητέρα; Πῶς δὲν ἐνθυμήθης ὅτι τόσες μυριάδες ***πολὺ σοφώτεροί σου*** τοσούτους αἰῶνας ἤδη σέβονται καὶ προσκυνοῦσι φιλοστόργως τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ νύμφην, ὡς ***ἀμώμητον πάσης ὠφελείας καὶ πνευματικῆς εὐφροσύνης πηγήν***;... ἢ μήπως μόνη ἡ Ἐκκλησία εἶνε σύστημα χωρὶς τάξιν; Ταῦτα σοὶ γράφω, ἀγαπητέ, ἐπευχόμενος ἀπὸ ψυχῆς νὰ διαφυλάττῃς πάντοτε ἀδιάλυτον ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸν σύνδεσμον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης τῆς ***πρὸς τοὺς γνησίους ἀδελφούς σου*** καὶ τοὺς Ὀρθοδόξους υἱοὺς τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ***ταπείνωσιν*** καὶ πειθαρχίαν εἰς τὰ διδάγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῶν θείων ἡμῶν Πατέρων....Φύλαττε, φίλε, ***τὰ πάτρια***, φεῦγε πᾶσαν καινὴν διδασκαλίαν ***καὶ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης***»...

Ἡ Ἐκκλησία δὲν καινοτομεῖ. Ὁ Ι. Χρυσόστομος αὐστηρῶς καταδικάζει τὴν εἰσαγωγὴν νέων μελῳδιῶν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ψαλμῳδίαν καὶ τὰς θεατρικὰς κραυγάς. «Ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε, δέον σε δεδεικότα καὶ τρέμοντα τὴν ἀγγελικὴν δοξολογίαν ἐκπέμπειν, φόβῳ τε τὴν ἐξομολόγησιν τῷ κτίστῃ ποιεῖσθαι καὶ διὰ ταύτης τὴν ἐξομολόγησιν τῶν ἐπταισμένων ποιεῖσθαι ....σὺ δὲ τὰ μίμων καὶ ὀρχηστῶν ἐνταῦθα παράγεις, ἀτάκτως μὲν τὰς χεῖρας ἐπανατείνων, καὶ τοῖς ποσὶν ἐφαλλόμενος καὶ ὅλως περικλώμενος τῷ σώματι» (Λογ. εἰς Ὠσηὲ 1). Αἱ δὲ ἱεραὶ εἰκόνες εἶνε Ἀποστολικὴ καὶ ἀρχαία διδασκαλία, ἥτις ἀνεπτύχθη καὶ καθωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας. Ἡ ὀργανικὴ μουσικὴ εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὰς ἱερὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς μιᾶς Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ᾗ διαμένει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὁδηγοῦν εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Η ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

γ΄.

Ἐν τῇ Ῥητορικῇ ἢ Ὁμιλητικῇ ἐγένοντο ὡσαύτως πολλαὶ ἐργασίαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Δι' αὐτῶν συνήθως ἐπιδιώκεται ὁ συγχρονισμὸς τοῦ κηρύγματος πρὸς τὰς μεταπολεμικὰς θρησκευτικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἀνάγκας τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος. Τοιαύτας τάσεις ἀπαντῶμεν καὶ εἰς τὰ νεώτερα ἐγχειρίδια Πρακτικῆς Θεολογίας. [1] Ἐκ τῶν εἰδικῶν περὶ κηρύγματος πραγματειῶν, περιορίζομαι εἰς τὰς ἑξῆς νεωτάτας:

K. Schmalz (Dozent für Rhetorik). Praktische Sprech und Vortragskunst. E. Pfennigsdorf «Wie lehren wir Evangelium»· ἔκδοσις ρ΄ 1925 (ἀνάλυσιν τούτου ποιούμεθα κατωτέρω).

M. Reu. Homiletics (A manuel of the theory and practice of praeching). Ἔκδ. α΄ 1922. ἔκδ. β΄ 1925. Τὸ σύγγραμμα διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Ἐν τῷ πρώτῳ ἐξετάζει ὁ συγγραφεὺς τὸν σκοπὸν τοῦ κηρύγματος, ἐν τῷ δευτέρῳ την ὕλην καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τὴν κατασκευὴν τοῦ ῥητορικοῦ λόγου. Τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τοῦ θείου λόγου ἄνευ ξένων στοιχείων· ἐν τούτοις δέον νὰ περιστρέφηται κυρίως εἰς θέματα τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς ζωῆς, τοιαῦτα πε-

---

1. Ὡς ἄριστον θεωρεῖται, ὑπὸ προτεσταντικὴν ἔποψιν, τὸ τοῦ M. Schian (Grundriss der Praktischen Theologie, Giessen 1922). Πρβ. ἐν σελ. 242 τὴν παράγραφον «Die Hörer als moderne Menschen» κλπ.

ρίπου, οἷα ἀπησχόλησαν τὸ τελευταῖον θρησκευτικὸν συνέδριον τῆς Στοκχόλμης. Τονίζεται ὅτι ὁ θεῖος λόγος πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς πηγὴν οὐχὶ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην πίστιν τῶν ἐκκλησιαζομένων, οὐδὲ τὰς προσωπικὰς ἀντιλήψεις τοῦ ῥήτορος, οὐδὲ τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ τὴν ἁγίαν Γραφήν.

P. W. Keppler. Predigt und heilige Schrift. 1926.

δ'.

Ἐνταῦθα δίδομεν περιπληκτικῶς καὶ τὸ περιεχόμενον διαλέξεών τινων ἐπὶ διαφόρων θεολογικῶν θεμάτων:

G. Adolf Deismann. «Die Ausgrabungen in Ephesus 1926». Ἐν ἀρχῇ ὁ ὁμιλητὴς ἀναφέρει τὸ εὐχάριστον ἐπιστημονικὸν γεγονὸς ὅτι αἱ λόγῳ τοῦ παγκοσμίου πολέμου διακοπεῖσαι ἀνασκαφαὶ τῆς Ἐφέσου, ἐπανελήφθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (φθινόπωρον 1926). Αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται παρουσίασαν καὶ ἕτερον εὐχάριστον σημεῖον: Μετέσχον εἰς ταύτας συνεργαζόμενοι ἐπιστημονικῶς σοφοὶ διαφόρων ἐθνικοτήτων, παρουσιάσαντες τοιουτοτρόπως μίαν πρωτοφανῆ διεθνῆ συνεργασίαν. Ηὐχαρίστησεν ἀκολούθως τὰς τουρκικὰς ἀρχὰς Σμύρνης διὰ τὰς παρασχεθείσας εὐκολίας καὶ εἰσῆλθεν εὐθὺς εἰς τὸ θέμα. Εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τὴν πρωτεύουσαν θέσιν κατεῖχον οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ αὐστριακοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Βιέννης, ὅπερ καὶ πρὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου συνέβαλεν οὐκ ὀλίγον διὰ τῶν ἐργασιῶν του. Ἐκ Βιέννης ἀπεστάλησαν ὁ ἄριστος γνώστης τῆς γεωγραφίας καὶ ἱστορίας τῆς Ἐφέσου καθηγητὴς I. Keil, ἔχων ὡς συνεργὸν τὸν καθηγητὴν M. Theuer, καὶ ὁ νεαρὸς τῆς Βιέννης ἀρχαιολόγος F. Miltner. Εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ἔλαβε μέρος αὐτοπροσώπως καὶ αὐτὸς ὁ Deismann. Διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων διευκρινίσθη τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Ἐφέσου, ὡς καὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐπὶ τοῦ Παναγὶρ Νταὰγ καὶ δὴ ἐπὶ τῶν βορείων κλιτύων τοῦ δεσπόζοντος τῆς πεδιάδος τοῦ Καΰστρου ὄρους τούτου, ἀνεκαλύφθη τέμενος ἀφιερωμένον εἰς τὸν Δία, τὴν Κυβέλην καί τινας ἄλλας θεότητας, ὡς καὶ πολλαὶ ἐπιγραφαὶ τῶν προχριστιανικῶν ἑκατονταετηρίδων καὶ δέκα περίπου ἀνάγλυφα (Votivreliefs), ἀνήκοντα εἰς τὴν Κυβέλην, Δία καὶ Ἄττιν, ἢ τὴν Κυβέλην καὶ Ἄττιν. Ἅπαντα τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα παρουσιάζουσι τὸ σύνηθες ζεῦγος λεόντων τῆς Κυβέλης. Ἰδιαζόντως πλούσια ὑπῆρξαν τὰ εὑρήματα τ' ἀναφερόμενα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἑλληνιστικοὺς καὶ πρώτους χρόνους τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων. Αἱ ἀνασκαφαὶ πλησίον τῆς πύλης τῆς Μαγνησίας ἔφερον εἰς φῶς θαυμάσιόν τι νυμφαῖον καὶ ἐπιγραφὰς καὶ εὑρήματα τάφων ἐξαιρετικῶς πλούσια, ὡς καὶ τέσσαρα ὑπόβαθρα μετ' ἀγορανομικῶν καὶ ἄλλων ἐπιγραφῶν. Πέραν τῶν ἀνατολικῶν κλιτύων τοῦ Παναγὶρ Νταὰγ ἀνεκαλύφθη ἀρχαιότατον χριστιανικὸν κοιμητήριον, ὡς καὶ χριστιανικαὶ κατακόμβαι τύπου μεσογειακοῦ, ἐντὸς τῶν ὁποίων εὑρέθησαν ἑκατοντάδες ἀρχαιοτάτων χριστιανικῶν λυχνιῶν διαφόρων τύπων (περίπου 170), καλλιτεχνικὰ εὑρήματα μετὰ θελκτικῶν παραστάσεων, μονογραμμάτων τοῦ Χριστοῦ, διαφόρων σχημάτων τοῦ σταυροῦ κλπ., ἀγγεῖα καὶ ἐπιγραφαί. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἀνεκαλύφθη καὶ χριστιανικὸς ναὸς μεγίστης σημασίας διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ῥυθμῶν τῶν ἀρχαίων ναῶν. Ὁ ναὸς οὗτος, μήκους περίπου 43 μέτρων, παρουσιάζει χαρακτηριστικὰ βασιλικῆς μετ' ἀνατολικῆς ἁψῖδος. Ὡσαύτως εὑρέθησαν μεμονωμένα εὑρήματα ἀνήκοντα εἰς τὸν παγκοσμίου φήμης Ἰουστινιάνειον ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἐνταῦθα ὁ ὁμιλητὴς ἀναφέρει τὰς ἐργασίας τοῦ καθηγητοῦ κ. Σωτηρίου πρὸς ἐκσκαφὴν τοῦ ναοῦ τούτου (1921—1922). Ἐπαινεῖ αὐτὸν διὰ τὴν μεθοδικότητα τῶν ἐργασιῶν του, προσθέτων ὅτι ἡ καταστροφὴ τοῦ 1922 ἀφῆκε τὸ ἔργον ἡμιτελές. Ἐξαίρει ἀκολούθως τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀνακαλυφθέντων θησαυρῶν, οἵτινες χύνουσι πλῆρες φῶς εἴς τινα σκοτεινὰ σημεῖα τῆς ἀρχαιολογίας ἀρχαίων ἑλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν χρόνων καὶ προσθέτει τελευτῶν ὅτι αἱ ἀνασκαφαὶ θὰ συνεχισθῶσι καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς φθινόπωρον.

Κατὰ τὰ μέσα Φεβρουαρίου ἐγένετο ἡ διάλεξις τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Lund σουηδικοῦ πανεπιστημίου Dr Martin Nilsson, μὲ θέμα «Τὸ θεῖον βρέφος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ θρησκείᾳ», ὅπερ θεωρεῖ ὡς μίαν ἐπιβίωσιν τῆς μινωϊκῆς θρησκείας ἐν τῇ ἑλληνικῇ. Ἐντελῶς νέαι ἐργασίαι ἐπεβεβαίωσαν ὅτι 2000 ἔτη π.Χ. ὑπῆρχεν ἐν Μεσογείῳ ἀνθηρὸς πολιτισμός, μὴ ἑλληνικός, ἐξαφανισθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων Ἑλλήνων. Ἐκ τοῦ πρωτογόνου πληθυσμοῦ παρέλαβον οἱ Ἕλληνες οὐκ ὀλίγα θρησκευτικὰ στοιχεῖα. Ὁ μῦθος τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Διὸς εἶναι ἀναμφιβόλως κρητικός. Τὸ μοτίβον ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ πολλὰς καὶ ποικίλας μορφάς, ἦτο ὅμως λαϊκὸν ἐν Κρήτῃ. Τὸ κοινὸν εἰς ὅλας τὰς παραλλαγὰς τοῦ μύθου εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐγκατάλειψις τοῦ παιδίου. Ὁ καθηγητὴς ἐξετάζει εἶτα τὸν μῦθον περὶ Διονύσου, ὅστις ὁμοίως περιγράφεται ὡς ἐγκαταλειφθείς. Ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἦτο ἀρχικῶς φρυγική, παφλαγονικὴ καὶ λυδική. Οἱ μῦθοι οὗτοι δεικνύουσι μίαν ἐπιβίωσιν τῆς ἀρχαίας κρητικῆς λατρείας.

Εἰς τὴν περὶ θεοσοφίας διάλεξίν του ὁ καθηγητὴς Berdjaieff παραβάλλει τὴν ἐποχήν μας πρὸς τὴν ἑλληνιστικήν. Παρατηρεῖται τάσις τις πρὸς σύνθεσιν γνώσεως καὶ πίστεως, θρησκείας καὶ ἐπιστήμης. Τὴν σύνθεσιν ταύτην ἀναλαμβάνει νὰ ἐπιχειρήσῃ ὁ θεοσοφισμὸς (De Maistre, Baader, Blawatzkaja). Ἐξετάζει εἶτα τὴν διδασκαλίαν τοῦ θεοσοφισμοῦ καὶ εὑρίσκει ὅτι εἰς πλεῖστα σημεῖα ἀντιτίθεται πρὸς τὸ χριστιανικὸν δόγμα· ἀλλ' ἡ κυριωτέρα διαφορὰ ἔγκειται ἐν τῇ ἀντιλήψει τῆς σχέσεως τοῦ κόσμου πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο χριστιανισμὸς καὶ θεοσοφισμὸς ἵστανται κατ' ἀλλήλων. Ὁ χριστιανισμὸς θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ὡς τέκνον τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ κατὰ τὸν θεοσοφισμὸν ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ μίαν βαθμίδα ἁπλῶς τῆς κοσμικῆς ἐξελίξεως. Ἡ ἀντίληψις αὕτη πλησιάζει πολὺ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἰνδικῆς θρησκείας, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπίνη ὕπαρξις ἐπαναλαμβάνεται διαρκῶς τελειουμένη· ἡ ἐλευθερία εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν διαδο-

χικῶν τούτων ἐξελίξεων. Ὅθεν εὐρύνεται, κατὰ τὰς θεωρίας ταύτας, τὸ χάσμα μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Ἡ κοσμικὴ ἔννοια τῆς ἱστορίας διὰ τὸν θεοσοφισμὸν εἶναι ἀκατανόητος. Ὁ κόσμος εἶναι σκοτεινή τις κλῖμαξ ἐκ τῶν κάτω προς τὰ ἄνω. Ἐν τέλει ὁ θεοσοφισμός, κρυφὰ ἢ φανερά, ἀρνεῖται τὸν Χριστόν Ἡ Blawatzkaja καὶ ἕτεροι ἐκδηλοῦνται συχνῶς ὡς ἀντίπαλοι τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ ἕνωσις τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου πολεμεῖται, ὁ Θεάνθρωπος ἀπορρίπτεται. Τοιουτοτρόπως καταντᾷ ἓν κρᾶμα γνωστικισμοῦ καὶ νεστοριανισμοῦ. Τὰ ἀσφαλῆ πορίσματα τῆς φιλοσοφίας καὶ τὰ δόγματα τῆς πίστεως ἀπορρίπτονται, τοιουτοτρόπως δὲ δημιουργεῖται χάος. Ἐντεῦθεν ὁ θεοσοφισμὸς καταντᾷ μία ἄρνησις τοῦ Θεοῦ καὶ μία παραγνώρισις τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως· ἀγνοεῖ τὴν ἐξύψωσιν καὶ τὸν ἁγιασμὸν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς θρησκείας. Ἡ σωτηρία τοῦ λῃστοῦ διὰ τῆς ὁμολογίας τῶν ἁμαρτιῶν του εἶναι διὰ τὸν θεοσοφισμὸν ἀδύνατος. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι καὶ ὡς βάσις διὰ τὴν ζωὴν ἀπαράδεκτον, διότι πᾶσαι αἱ θρησκευτικαὶ αὐτοῦ ἀπόψεις καὶ αἱ φιλοσοφικαί του θεωρίαι ἀντιτίθενται εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν ἀποκάλυψιν.

Ἐν Μονάχῳ ΔΗΜ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΘΕΪΣΜΟΣ

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία ἀψευδέστατος πρόκειται μάρτυς τῶν ἐν τῷ παρελθόντι θεοδότων δικαιωμάτων, δι' ὧν ὑπέρτατος πνευματικὸς κριτὴς τὰ ὑπὸ τῶν θείων νόμων διακελευόμενα ἐπιτάσσει καὶ ἐκτελεῖ· οὐδ ὑστέρησέ ποτε καὶ πρὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν θρόνων τὰ ἑαυτῆς ἐπιτελοῦσα, τῆς Πολιτείας οὐ μόνον μὴ ἀπεχούσης, ἀλλὰ καὶ συντρεχούσης τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν τοῦ δικαίου ἀπονομὴν καὶ δὴ καὶ ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν διὰ τῶν περιλαλήτων προνομίων θ' ἀνεγνώριζέ τις αὐτῇ περιορισμόν τινα, ἐνῷ διὰ τούτων ἀνεξάρτητος ἐν τῷ «Βασιλικῷ Γένει» καὶ τὴν ἀνωτάτην πνευματικὴν ἐξασκοῦσα ἐξουσίαν καὶ διέπουσα τὰ τοῦ πολυπληθοῦς ποιμνίου ὡς κηδεμών, συνεκράτει τὴν θρησκευτικὴν ἑνότητα ἀπαρασάλευτον ἐν ἑνιαίᾳ καὶ συντεταγμένῃ παρατάξει.

Ἤδη ὅμως τῆς ἀμνήμονος καὶ ἀγνωμονούσης Πολιτείας ἀσυνέτως καὶ ἀνευλαβῶς ὑποδουλωσάσης τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν μὲν φύσει καὶ θέσει αὐτοβουλίαν καὶ αὐτενέργειαν τέλεον κατήργησε, τὰ δὲ τῆς αὐτοζωΐας πατροπαράδοτα εἰς κανόνας καὶ θέσμια ἐπὶ τοσοῦτον περιώρισεν, ὥστε ν' ἀσφυκτιᾷ εἰς περιβάλλον τοιοῦτον, ἔνθα ἡ ἀποσύνθεσις ἐν μαρασμώδει θὰ ἐπήρχετο ἀδρανείᾳ, ἐὰν μὴ ὁ ἔνθεος ἐν τῇ αὐταπαρνησίᾳ ζῆλος καὶ ἡ ἐν τῇ πίστει ἀφοσίωσις τῶν ταγῶν δὲν ἀνεδεικνύετο ἐν τῇ ἡρωϊκῇ ἐγκαρτερήσει· καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ὡς ψυχοσώτειρα καὶ πνευματοτρόφος μήτηρ καὶ ἀρχή, ἀλλὰ καὶ ὡς ἠθικοπλαστουργὸς δύναμις ἀναδεικνυομένη ὡς ἐξουσία ἐπελήφθη τῆς τῶν νεοπλανῶν ἀθεΐας, εὐστόχως μὲν καὶ ἐσκεμμένως τὰ τῆς ἀκαταλογίστου πλάνης ἐλέγχουσα, σωφρόνως τὰ τῶν νοσογόνων θεωριῶν ἐξονυχίζουσα καὶ μελετῶσα, καὶ ἐπὶ τὴν δικαίαν καὶ αὐστηρὰν κρίσιν ἐν εὐψύχῳ θράσει βαίνουσα. Τὰ γαγγραινώδη νεοπλάσματα τῶν ποικιλωνύμων νεωτεριστικῶν συστημάτων ἐπαναφέρουσι τὴν διὰ τῆς ἐντελοῦς ἀδρανείας ἀπονέκρωσιν τῆς ἐθνικότητος καὶ τοῦ ἀτόμου, τὴν ἐξάτμισιν τῶν χαρακτήρων, τὸν μαρασμὸν τοῦ πνεύματος, τὴν κατακρήμνισιν τῶν ὡραίων ἰδανικῶν εἰς τὸ κενόν, ἐμπνεύσεις, στοχασμοὺς καὶ δόγματα τῆς ἐκμηδενίσεως, ἣν υἱοθέτησεν ὁ Βουδδισμὸς διακηρύξας τὴν τρομώδη Νιρβάναν. Τὰ ἠθικὰ στηρίγματα ἐν μεγαλοψύχῳ ἐλευθερίᾳ ἐπιζητοῦσι μοιρολατρικῶς τὴν ἀνάπαυσιν, ἐξ ἧς ὁ πνευματικὸς θάνατος καὶ οὕτως ὁ ἐν ματαιογόνῳ δράσει ἀναθρώσκων πόθος τῆς ἀνυπαρξίας παρήγαγε τὴν ἰδέαν τῆς ζωῆς ὡς φόρτον· καὶ διὰ τοῦτο, ἐνῷ ὁ Βούδδας ἦτο ἄθεος, οἱ ἀποτετυφλωμένοι ἐν τῇ ναρκώδει του πίστει μαθηταὶ ἀνεγνώρισαν τοῦτον ὡς γήϊνον ὑπέρθεον καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐν τῇ ἀχανεῖ ἐπικρατήσει θρησκεία τῆς ἀρνήσεως παρήχθη ἐκ τῆς ἀθεΐας.

Ἡ δύναμις τοῦ πιστεύειν δὲν προέρχεται ἀπὸ γνῶσιν καὶ πεποίθησιν, ἀπὸ ἐπίγνωσιν καὶ ἀντίληψιν· καὶ οὕτω ἐξαφανισθέντος τοῦ πνευματικοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐν τῇ ἁρμονίᾳ τῆς ζωῆς, παρεμορφώθη ἡ ὕπαρξις, τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἔμεινε κενόν, ἡ ὑποκρισία ἠρνήθη τὸν Θεὸν καὶ ἠγνόησε τὰ κατ' αὐτόν, ἡ ἰσοπέδωσις παρέσυρε τὰς ἠθικὰς συγκεντρώσεις, τὰ παρθένα ἐδάφη ἐπληρώθησαν ζιζανίων, καὶ ἐπελθούσης τῆς παρακμῆς, ἐνεφανίσθη ὁ κόσμος, ὁ ἀνοσταλγήτως μὲν πρὸς τὸ παρελθὸν ἔχων, ὁ ἰδίαν δ' ἀφετηρίαν πηγνύων ἀκηδεμονεύτου ἀγῶνος ἐν τῷ σταδίῳ τῆς κανονικῆς ζωῆς.

Καὶ ἡ τρομώδης αὕτη ἀποστασία ἐν τῇ ἀχαλιναγωγήτῳ ἐλευθερίᾳ σκέψεως, κατεζοφωμένης καὶ οὐδαμόθεν καθοδηγουμένης, ἥτις ἐφαντάσθη ἕνα θεῖον δεσποτισμὸν καταπνίγοντα διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ κόσμου τὴν βούλησιν, οὔτε μεταρρύθμισιν ἐπεδίωκεν, οὔτε ἀνόρθωσιν, οὔτε ἀναβλάστησιν· ἀλλὰ συσπειρωθεῖσα εἰς χορείας δαιμονοπλήκτων βραχμάνων, καὶ ἀναμοχλεύουσα ἤδη εἰς ρύπους καὶ ράκη καὶ βορβόρους, ἀκαθάρτους ὄγκους παρῳχημένων ἐρεισμάτων, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθησαν οἱ πρόμαχοι τῶν βαττολογιῶν, τῶν μωριῶν, τῶν ἀνοητευμάτων, ἀταλαιπώρως ἐν τῇ ἀνισορροπίᾳ διαπρέψαντες, προσπαθεῖ νὰ ἐκριζώσῃ τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ, νῦν μὲν ρυπαίνουσα ἐν βδελυγμίᾳ τὰ ἐμβλήματα καὶ τὰ ἀναμνηστήρια τῶν θαυματογόνων τούτων ἐμφανίσεων, νῦν δὲ ἀκολασταίνουσα περιφρονεῖ τὰς ἐπισήμως καθιερωθείσας εἰς αἰώνιον ἀπαραβίαστον κώδικα ἀρχάς· καὶ οὕτως ἀποσπωμένη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς θείας χάριτος προσκολλᾶται εἰς τὴν φύσιν τῶν ἐκτρωμάτων καὶ τῶν παραλογισμῶν παραπαίουσα καὶ βεβακχευμένη εἰς παραζάλην.

Ὁ ἰνδικὸς μηδενισμὸς ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ συγκεντρωτικοῦ ἱερατείου προσπαθεῖ νὰ ἐπιβληθῇ ἀνέκαθεν, διότι καὶ ἡ βολταιρικὴ πίστις θὰ συνετρίβετο, ἀφοῦ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, διηνεκῶς πολιορκούμενος καὶ ἀπειλούμενος, θὰ ἐζήτει καταφύγιον ἐν τῷ ἀσύλῳ τῆς ἀρνήσεως καὶ αἱ σχολαὶ τοῦ Σχοπεγχάουερ καὶ τοῦ Χάρτμαν θὰ ἐπεκαλοῦντο τὸ κενὸν ἄνευ ἐλπίδος, καὶ ἡ ἀπόρριψις τῆς πίστεως θὰ συνεπήγαγε τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἑνὸς ἀδίκου βουδδισμοῦ· ἀλλ' ἡ ὀρθοδοξία οὔτε παπικὸς βραχμανισμὸς εἶναι, οὔτε κατέστη ποτὲ μεμψιμοιρίας κληρικὸν μονοπώλιον ὥστε νὰ τεθῇ ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν ἐλευθέραν σκέψιν, ὅταν αὕτη δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τῆς θεόθεν καθιερωθείσης καὶ διὰ τῆς φύσεως ὡς θείας ἐντολοδόχου συντελουμένης μηχανικῆς λειτουργίας.

Μία ὄντως ἄπελπις ὁρμὴ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ μὴ εἶναι καὶ τῇ ἐξαφανίσει τῆς βουλήσεως, ἥτις ἐνέπνεε τοὺς θεολόγους τοῦ μεσαίωνος χειραγωγεῖ τρόπον τινὰ καὶ τοὺς νεωτέρους θιασώτας τῆς ἀρνήσεως εἰς τὸ ν' ἀπομακρυνθῶσι τῶν ὑψηλῶν μυσταγωγημάτων καὶ νὰ θύσωσιν εἰς τὴν Νιρβάναν μετὰ τοσαύτας μεταφυσικὰς περιπλανήσεις καὶ ἀποπλανήσεις ἀνερμάτιστοι ἐν τῇ κενοδοξίᾳ καὶ παρεκκλίναντες τῆς ὑπὸ τοῦ Αὐγουστίνου καὶ Κλήμεντος χαραγμένης ὁδοῦ νὰ προδώσωσι τὰ προγονικὰ καὶ τὰ πάτρια· καὶ ὅπως ἐν Γαλλίᾳ ἡ φιλοσοφία τῆς ἐκλεκτικῆς διανοήσεως ἐσβέσθη ἐν τῷ ἰησουιτισμῷ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἀπεπνίγη ἐν τῇ χιλιαστικῇ θεοληψίᾳ, οὕτω καὶ ὁ Θεϊσμὸς ἐν τῇ ἀρνήσει· ἐνῷ δὲ τὸ πᾶν κατέρρευσεν ὄπισθεν τῆς ἀποστάτιδος χορείας, αὕτη χωρὶς νὰ ἀπομονωθῇ πληττομένη ἐν τῷ ἀτομισμῷ πρὸ τῶν σκιῶν, καὶ ἐν τῇ σκαιότητι μιᾶς βαναύσου πλέον μισαλλοδοξίας, λησμονοῦσα τὴν ἀστείρευτον τῆς παγκοσμίου ζωῆς πηγήν, ἐμφανίζεται λαῦρος πρὸς γενικωτέραν ἀποπλάνησιν, ἵνα παρασύρῃ ἀγρεύουσα τὰς εὐαλώτους ὑπάρξεις, καὶ δὴ τὴν παντλήμονα νεότητα, καὶ αἰωροῦνται ἐν τῷ κενῷ τὴν ψυχικὴν ἀπωλέσαντες γαλήνην, καὶ ἐν τῷ θλιβερῷ τῆς διανοίας πένθει καὶ ἐν τῇ παχυτάτῃ ὁμίχλῃ τοῦ ἰδεατοῦ καὶ τοῦ νοητοῦ, τοῦ αἰσθητοῦ καὶ τοῦ ἀντιληπτοῦ, ἐν πλήρει συσκοτίσει, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος ἐπαγγέλλονται.

Ἡ ὡραία ζωὴ ὑπεκφεύγει, μεταξὺ ἡδονῆς καὶ ὀδύνης ἡ ἁρμονικὴ πραγματικότης ἐξαφανίζεται, τὸ πᾶν στειροῦται, καὶ ἀντιπροσωπεύουσι πλέον τὸ κατὰ συνθήκην ὑπάρχον ἐν τῷ ὑλισμῷ καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ πλῆρες ζωῆς ἄπειρον δὲν κέκτηται δημιουργὸν καὶ παραγνωρίζεται ἡ διὰ τούτου δύναμις, ἡ μὴ φθειρομένη ἐν τῇ διαρκείᾳ, ἡ ἀντέχουσα καὶ μὴ ἐνδίδουσα, ἡ μὴ ἐλαττουμένη ἐν τῇ μεταδόσει καὶ ἡ μὴ ἀπολλυμένη ἐν τῇ μεταμορφώσει ὡς κίνησις, ὡς θερμότης, ὡς φῶς, ὡς αἰωνιότης.

Δὲν εἶναι τὸ ἀνακαινιστικὸν πνεῦμα, ὅπερ αἰωνίως ἐπεκαλεῖτο ὁ Βάκκων, ἡ ἄρνησις, καθ' ἣν ἐποχὴν διὰ μίαν παγκόσμιον εὐταξίαν ἡ φιλοσοφία, ἐπεκτείνουσα τὴν ἔρευναν ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν τῆς ἀρχαίας διανοήσεως, καθιστᾷ προσιτὸν τὸ σύμπαν εἰς τὴν σκέψιν, ἥτις θεμελιοῦται ἐπὶ τῆς ἰδέας τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτω νομίζει τις ὅτι τὰ πάντα ἀποκρίνονται ἐκ τοῦ ἀπείρου, ὡς ὕμνος ἀθανάτων μακαρισμῶν, εἰς τὴν γηΐνην ἐρώτησιν περὶ τῆς ἀϊδίου ὑπάρξεώς Του. Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἀλήθεια ὡδήγησε τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα πρὸς τὸ θεῖον, ὅπερ ἀνεγνωρίσθη ὡς ὁ μάκαρ μακάρτατος πατήρ· καὶ ὁ χριστιανισμὸς στερεώσας τὴν πίστιν ταύτην καὶ καθαγιάσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Γολγοθᾶ ὡς φῶς αἰώνιον, δοξολογεῖ τὸν Θεόν, πατέρα, παντοκράτορα ἐν τῇ ἀναλλοιώτῳ θρησκείᾳ του, ἐν ᾗ ἔζησεν ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐνεφανίσθη ὁ Ἕλλην.

Τοιαύτην δὲ ὀγκώδη ὑποθήκην αἰωνοβίου θρησκευτικῆς δογματικῆς ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἀντιπροσωπεύουσα, θείῳ τε καὶ ἀνθρωπίνῳ δικαίῳ, ἔργῳ τε καὶ διανοίᾳ, ὑπεχρεοῦτο ὡς ἀπαραβίαστος δυνάμει τε καὶ ἐνεργείᾳ ἀρχή, ἁρμοδία, νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἀποστασίας, ἑπομένη μὲν ταῖς παραδόσεσι καὶ τοῖς κανόσιν, τὸ καθῆκον δ' ἑαυτῆς ἐπιτελοῦσα πρὸς τὴν ἀποσυνάγωγον χορείαν, ὑποδειγματικῶς τὴν πίστιν θωρακίζουσα καὶ περιφρουροῦσα.

Καὶ ἐν ἀδιασείστῳ πεποιθήσει ἡ χριστεπώνυμος ποίμνη, ἡ ἑλληνοπρεπῶς ἐν τῇ πατρῴᾳ θρησκείᾳ ἐκτραφεῖσα, ἀναμένει ἢ τὸν φρονηματισμὸν ἐν μετανοίᾳ καὶ ἀποτινάξει τῆς οἰκτρᾶς πλάνης, ἢ τὸν ἀνοικτίρμονα καὶ παραδειγματικὸν στιγματισμὸν τῆς πανολέθρου λύμης, τῆς τὰ πάντα μολυνούσης.

Ἡ εὐθαρσὴς ἐν ἀκαταγωνίστῳ σθένει καὶ ἀπροσμάχητος ἐν εὐθυδικίᾳ κρίσις, δέον νὰ θεωρηθῇ συνέχεια τῆς ἐν μεγαλουργίᾳ καὶ μεγαλειώδει πέτρᾳ ἀμυντικῶν ἀγώνων θριαμβευσάσης σεπτῆς μητρὸς Ἐκκλησίας.

ΧΡ. Α. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Κλῆρος καὶ μόρφωσις.

Οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου μετὰ μελαγχολίας παρατηροῦσιν ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων εἶνε δυσανάλογος πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας, ὡς διεπίστωσεν ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Λονδίνου, ὅστις ἀπέδωκε τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διὰ τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ὑποψηφίων εἰς ἐσφαλμένην περὶ αὐτοῦ ἰδέαν. Μεταξὺ ἄλλων εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερον συνήντησε νέους, οἵτινες νομίζουσιν ὅτι τὸ καθῆκον τοῦ ἱερέως περιορίζεται ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ ἀναγινώσκῃ οὗτος τὴν ἁγ. Γραφὴν πρὸς τὰς γραίας! Καὶ τὸ ἐν λόγῳ ἔγκριτον ἐκκλησιαστικὸν φύλλον σημειοῖ, ὅτι τὸ τραγικὸν ἔγκειται κυρίως ἐν τούτῳ, ὅτι, ἐνῷ ὑπάρχουσι, πράγματι, ὑποψήφιοι διὰ τὸν κλῆρον, δὲν ὑπάρχουσιν ἐξ ἄλλου κυρίως τὰ ὑλικὰ μέσα πρὸς προπαρασκευήν των εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα διὰ τῆς προσηκούσης μορφώσεως, ἥτις τυγχάνει ἀπαραίτητος διὰ τοὺς κληρικούς. «Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν—τονίζουσιν οἱ «Ἐκκλ. Καιροὶ»—κλῆρος ἀπολίτιστος καὶ ἡμιμαθὴς εἶνε κυριολεκτικῶς καταστροφή». Ἡμεῖς, χωρὶς νὰ εἴμεθα ἄγγελοι, κέντρων μορφώσεως τοῦ κλήρου, χάρις τῷ Θεῷ, δὲν στερούμεθα, εἶνε δὲ ταῦτα καὶ ἄρτια καὶ πυκνόφοιτα. Καὶ ὅμως οἱ τρόφιμοί των, ἐνῷ εἶνε κατὰ πολὺ ἀνώτεροι τῶν νέων τοῦ ἐπισκόπου Λονδίνου, δὲν ἀσπάζονται τὸ ἱερατικὸν στάδιον.

Πολὺ ἑπόμενον.

Ἀνεγράφη ὅτι Ἕλλην τοῦ ἐξωτερικοῦ, μετὰ ἔτη πολλὰ ἐπισκεφθεὶς τὴν πρωτεύουσαν τῆς πατρίδος του, ἐξεπλάγη ἀκούων ἐν ταῖς κοσμικαῖς αἰθούσαις τῶν κατὰ τεκμήριόν τι «τα πρῶτα παρ' ἡμῖν φερουσῶν» κατὰ τὰς δεξιώσεις κυριῶν καὶ δεσποινίδων κοινῶς παραδεδεγμένην καὶ «τοῦ συρμοῦ» γλῶσσαν κοινωνικῆς ἀναστροφῆς μηδαμῶς διαφέρουσαν τῆς ἐν τοῖς κρεωπωλείοις τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς τῶν πειραιέων λεμβούχων κατὰ τὰς τῶν ἀτμοπλοίων προσεγγίσεις ἐν τῷ λιμένι τῆς γείτονος. Ἀλλὰ διατί τάχα ἡ παρ' ἡμῖν εἰς «μόδαν» μεταπολεμικῶς ἀναχθεῖσα χυδαιοκρατία, περὶ ἧς ἄλλοτε εἰδικῶς ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ἐπραγματεύθημεν, ἤθελεν ἀφήσει ἀνεπηρέαστον καὶ τὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ αὕτη τοσαύτην ἔχει γειτνίασιν πρὸς τὰ τόσον χυδαιοποιηθέντα διὰ τῆς ἐρυθροβαφῆς χείλη καὶ τόσον χυδαῖα ἑρμηνεύει αἰσθήματα;

Ὀρφανοτροφεῖον Χατζηκώνστα.

Ἐκ τῆς κατ' αὐτὰς δημοσιευθείσης Ἐκθέσεως τῆς Διαχειρίσεως τοῦ ἐν λόγῳ Ὀρφανοτροφείου ἀρυόμεθα τὰς ἀκολούθους ἐνδιαφερούσας πληροφορίας: Τὸ Ὀρφανοτροφεῖον διανύει νῦν τὸ 73ον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας του. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τροφίμων του κατὰ τὴν 1 Ἰαν. 1927 ἀνήρχετο εἰς 197, κατὰ δὲ τὴν 31 Δεκ. 1927 εἰς 205, ἐξ ὧν 102 προσφυγόπαιδες. Τὰ ἔσοδα τοῦ Ὀρφανοτροφείου (μετὰ τῶν ἐργοστασίων) ἀνῆλθον εἰς δρχ. 3.932.249.95, τὰ δ' ἔξοδα εἰς 4.051.325. Εἰδικῶς δὲ τὰ μὲν ἔσοδα τοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἄνευ τῶν ἐργοστασίων, ἀνῆλθον εἰς δρχ. 2.694.380, τὰ δ' ἔξοδα εἰς 2.604.630, 70, προκύπτοντος οὕτω περισσεύματος ἐκ δραχμῶν 89.699.30. Κατὰ τὸ ὑπὸ ἀπολογισμὸν ἔτος τὸ ἡμερήσιον ἔξοδον τροφῆς ἑκάστου τῶν ἐν αὐτῷ διαιτω-

KYPIAKOΔPOMION

Ἡμερομηνία		Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑωθινὰ	Ἦχοι
ΙΟΥΛΙΟΣ	1	Κυρ. Δ' Ματθ.	Ἁγ. Ἀναργύρων	Δ'	γ'
	8	Κυρ. Ε' Ματθ.	Κυρ. Ε'	Ε'	δ'
	15	Κυρ. Ἁγ Πατέρ.	» Ἁγ. Πατ.	ς'	πλ.α'
	22	Κυρ. Ζ' Ματθ.	» Ζ'	Ζ'	πλ.β'
	29	Κυρ. Η' Ματθ.	» Η'	Η'	βαρὺ

μένων 224 προσώπων ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 11.30. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσετέθη καὶ μηχανικὸν τμῆμα, ἡ λειτουργία τοῦ ὁποίου ἀνετέθη εἰς τὴν ἐπίβλεψιν εἰδικοῦ γερμανοῦ ἐμπειροτέχνου. Ὁ τελευταῖος εἰσαχθεὶς εἰς τὸ ἵδρυμα τρόφιμος ἐνεγράφη ὑπὸ αὔξοντα ἀριθμὸν μητρῴου 2.206. Ἐκ τῶν 20 δ' ἀποφοιτησάντων κατὰ τὸ 1927 τροφίμων ἦσαν: 12 ξυλουργοί, 3 ὑποδηματοποιοί, 2 ράπται, καὶ 3 δὲν ἐφοίτων ἔτι εἰς ἐργοστάσιον.

Ὑπὲρ τῶν τυφλῶν.

Ἡ κυκλοφορήσασα ἐσχάτως Λογοδοσία τοῦ «Οἴκου Τυφλῶν» παρέχει εἰκόνα τῆς ἀθορύβου ἐργασίας, ἥτις ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἄγρυπνον ἐποπτείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν γίνεται εἰς μίαν γωνίαν τῶν Ἀθηνῶν, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ προστασίαν ὑπάρξεων στερηθεισῶν τοῦ πολυτιμοτέρου τῆς φύσεως δώρου καὶ καταδεδικασμένων νὰ ζῶσιν εἰς τὸ σκότος ἐφ' ὅρου ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ ὑπόδειγμα εὐθαρσοῦς καὶ εἰλικρινοῦς ἀντιμετωπίσεως τῶν πραγμάτων ἀποτελεῖ ἡ φωνὴ τῆς διευθυνούσης τὸ ἵδρυμα Συμβούλου· ὁ «Οἶκος Τυφλῶν» θὰ κινδυνεύσῃ νὰ γίνῃ «Ἵδρυμα Ρουτίνας», ἂν δὲν ληφθῶσιν ὡρισμένα μέτρα, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται συνδυασμὸς περισσοτέρων πρωτοβουλιῶν καὶ ἓν ὡραῖον ἔργον κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ, ὅπως τόσα ἄλλα, ἐὰν εἰς αὐτὸ καὶ μόνον τὸ ἵδρυμα ἀφεθῇ ἡ φροντὶς τῆς προστασίας πάντων ἐν γένει ἀνεξαιρέτως τῶν τυφλῶν. Πολλάκις παρουσιάζονται καὶ δωδεκαετῆ ἀκόμη παιδία, τὰ ὁποῖα λόγῳ κακῶς ἐννοουμένης φιλοστοργίας τῶν γονέων των δὲν εἶναι ἱκανὰ οὔτε νὰ ἐνδυθῶσιν. Ἐκ τούτων τὰ πλεῖστα εἶναι πλέον ἀνεπίδεκτα οἱασδήποτε ἀναπτύξεως δυναμένης νὰ προσπορίσῃ τὰ μέσα τῆς ζωῆς· διὰ τοὺς ἀποκλήρους τούτους τῆς ζωῆς συνιστᾶται Ἄσυλον ἰδιαίτερον ἱκανὸν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς βιωτικάς των ἀνάγκας. Ἐπὶ πλέον «κτηνώδη ἔνστικτα πολλάκις κληρονομημένα ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν, ἥτις προὐκάλεσε τὴν τύφλωσιν, ἐπιβάλλουν τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσιν τῶν νευρασθενῶν καὶ μεγάλων ἀπὸ τῆς Σχολῆς, ὅπου χαριτωμέναι ἀθῷαι παιδικαὶ ὑπάρξεις, στερούμεναι μόνον τῆς ὁράσεως, ἔχουν κατὰ τὰ λοιπὰ ὅλα τὰ ἐφόδια νὰ ἐκπαιδευθοῦν καὶ νὰ γίνουν χρηστοὶ ἄνθρωποι». Ἐνδιαίτημα τῶν τυφλῶν πληροῦν πράγματι πάσας τὰς ἀνάγκας τῶν τροφίμων αὐτοῦ θ' ἀπῄτει, ἐκτὸς τοῦ ὑπάρχοντος Ἐκπαιδευτηρίου καὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν ἐφήβων καὶ κορασίων, ἰδιαίτερα οἰκοτροφεῖα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἄσυλα τῶν ὑπολειπομένων διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς, ἴδιον θεραπευτήριον καὶ ναόν. Ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι ἐκ τοῦ ὅ,τι ἐγένετο μέχρι τοῦδε ὑφ' ἃς τοῦτο ἐγένετο συνθήκας, ἐλπίσωμεν ὅτι τὸ μέλλον θὰ ἴδῃ συντελούμενον τὸ δέον γενέσθαι, ἀφ' οὗ κατ' ἐπανάληψιν ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἔλειψαν αἱ πηγαὶ τῆς ζώσης φιλανθρωπίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην συνῆλθεν εἰς τελευταίαν σύσκεψιν ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καταλήξασα εἰς ὁριστικὰς ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν προβληθέντων αὐτῇ ζητημάτων. Καὶ προκειμένου μὲν περὶ τῆς διοικητικῆς ἀφομοιώσεως μετὰ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐχουσῶν τὴν ἀναφορὰν αὐτῶν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Μητροπόλεις Ἠπείρου, Μακεδονίας, Θρᾴκης καὶ Νήσων, διετύπωσε σαφέστερον τὴν μέλλουσαν αὐτῶν σχέσιν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἀποδεχθεῖσα τὴν διοικητικὴν ἀφομοίωσιν, περὶ δὲ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς: Προκειμένης ἐκποιήσεως μοναστηριακῶν ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν κτημάτων, πρὸς μεῖζον ὄφελος τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος νὰ ἔλθῃ εἰς σύμβασιν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀναλαμβανούσης τὴν καταγραφήν, καταμέτρησιν καὶ ἐκποίησιν τῶν ὡς ἄνω Μοναστηριακῶν κτημάτων, πλὴν τῶν εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς ἀφεθησομένων ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῶν ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ κατωτέρω Συμβουλίου. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ ἐκποιῇ τὰ κτήματα διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας γιγνομένης μετὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς περιφερείας καὶ ἀντιπροσώπου τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀποφαινομένων γνώμην ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δημοπρασίας, τῶν πρακτικῶν ὑποβαλλομένων εἰς ὑποεπιτροπὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἀποτελουμένην ἐκ δύο Ἀρχιερέων καὶ ἑνὸς λαϊκοῦ μέλους. Διὰ τὴν διαχείρισιν παντὸς τῆς Ἐκκλησίας κεφαλαίου συνιστᾶται ἐν Ἀθήναις ἑπταμελὲς Συμβούλιον ἐκ τεσσάρων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων, ὁριζομένων ὑπὸ τῆς Συνόδου, δύο οἰκονομολόγων μὴ τραπεζιτῶν καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀποφασίζον ἑκάστοτε περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπωφελεστέρας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν διαθέσεως τῆς περιουσίας καὶ ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος τὴν περιουσίαν, τῆς Τραπέζης ὑποχρεωμένης νὰ ἐκτελῇ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων πέντε τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἐν οἷς ἀπαραιτήτως τρεῖς Ἀρχιερεῖς, αἱ δὲ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ προσλαμβάνονται εἷς Γραμματεὺς καὶ εἷς λογιστής. Ἡ Τράπεζα καταβάλλει τοὺς μισθοὺς πάντων τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μισθοδοτηθησομένων, ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεως ἀποστελλομένης αὐτῇ κατὰ Ἰανουάριον ὑπὸ τοῦ ὡς ἀνωτέρω Συμβουλίου, σημειουμένων μόνον κατὰ μῆνα τῶν τυχὸν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπερχομένων μεταβολῶν.

Καταργεῖται τὸ Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, οὗτινος τὰ καθήκοντα μεταβιβάζονται πρὸς τὸ ἀνώτέρω ἑπταμελὲς Συμβούλιον, δυνάμενον νὰ ἀναθέτῃ τινὰ τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τούτων εἰς τὰς οἰκείας ἐπαρχιακὰς ἐπιτροπάς. Παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ μέριμναν περὶ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ Γενικῷ Ἐκκλησιαστιμῷ Ταμείῳ ὑπαλλήλων, διορίζον αὐτοὺς εἰς ἄλλας θέσεις.

—Τὰς ἀποφάσεις ταύτας διεβίβασεν αὐθημερὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὁ Μακ. Πρόεδρος.

— Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος συνῆλθε δὶς κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα εἰς τακτικὰς συνεδρίας.

— Διὰ διατάγματος δημοσιευθέντος ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 54 ἐν. ἔ. φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὡρίσθη ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν ἐν τῇ τρίτῃ ἐν Ἀθήναις συνόδῳ αὐτοῦ. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Παρασκευὴν τῆς ληξάσης ἑβδομάδος.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη κατὰ τὴν Σχολικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀσύλου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἀπένειμε δὲ εἰς τὴν ἀριστεύσασαν μαθήτριαν χρηματικὸν βραβεῖον καὶ 10 ἐκλεκτὰ βιβλία εἰς ἑτέρας διακριθείσας μαθητρίας. Τὴν Κυριακὴν παρέστη κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀρσακείου, ἀπένειμε δὲ πρῶτον καὶ δεύτερον χρηματικὸν βραβεῖον εἰς τὰς ἐπιτυχούσας ἐν τῷ θρησκευτικῷ μαθήματι δύο μαθητρίας, ὡσαύτως πρῶτον καὶ δεύτερον χρηματικὸν βραβεῖον εἰς τὰς ἐπιτυχούσας ἐν τῷ μαθήματι τῆς οἰκοκυρικῆς (μανταρίσματος) δύο μαθητρίας. Τὴν Τετάρτην παρέστη κατὰ τὴν Σχολικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀσύλου Ἁγ. Σπυρίδωνος ἐν Πειραιεῖ, εὐχαριστήσας ἐν τέλει τὴν κοινωνίαν Πειραιῶς διὰ τὴν πρὸς τὸ ἵδρυμα τοῦτο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μεγάλην συμπάθειαν.

— Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Θεσσαλονίκης, Ἀδριανουπόλεως, Ναυπακτίας καὶ Κερκύρας ἐπεσκέφθη τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἄλλα πρόσωπα ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος.

— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῇ Ριζαρείῳ Ἐκκλησιαστικῇ Σχολῇ ἐτελέσθησαν ἐπιδείξεις τῶν παιδαγωγικῶν ἐπιδόσεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μουσικήν, τὴν ἰχνογραφίαν, ζωγραφικήν, τὰ γεωπονικὰ καὶ τὴν γυμναστικὴν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν μελῶν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τοῦ Διοικητικοῦ τῆς Σχολῆς Συμβουλίου, πολλῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πλήθους ἐκλεκτοῦ κόσμου ἐξ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν καὶ ἄλλων φιλομούσων. Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν προσκεκλημένων ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν ὁ Διευθυντὴς ἀπηυθυνθεὶς πρὸς αὐτοὺς διὰ συντόμου προσλαλιᾶς ἐξήγησε δι' ὀλίγων τὸν σκοπὸν τῶν ἐπιδείξεων τῶν μαθητῶν, μεθ' ὃ οὗτοι ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ καθηγητοῦ τῆς μουσικῆς καὶ τῆς ᾠδικῆς ἔψαλον διάφορα ᾄσματα θρησκευτικοῦ, ἐθνικοῦ καὶ παιδαγωγικοῦ καθ' ὅλου περιεχομένου. Μετὰ τοῦτο οἱ πάντες κατελθόντες εἰς μίαν τῶν παραδόσεων ἐπεσκόπησαν μετὰ προσοχῆς τὴν ἐν αὐτῇ πλουσιωτάτην ἔκθεσιν τῶν ζωγραφικῶν τῶν μαθητῶν δοκιμίων ἐκτελεσθέντων διὰ διδασκαλίας καὶ ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν τοῦ οἰκείου καθηγητοῦ κ. Ἰατροῦ, εἶτα δὲ μεταβάντες εἰς τὸν εὐρύτατον κῆπον τῆς Σχολῆς περιῆλθον τὰς ἐν αὐτῷ παντοίας πρασιὰς καὶ τὰ ἄλλα γεωπονικὰ ἀσχολήματα τῶν μαθητῶν, μεθ' ὃ λαβόντες θέσιν ἐν τῷ ἄνωθεν τοῦ εὐρυτάτου Γυμναστηρίου χώρῳ παρηκολούθησαν ἐπὶ ὥραν τὰς ποικίλας γυμναστικὰς τῶν μαθητῶν ἀσκήσεις καὶ τὰς ἄλλας παιδιὰς διδαχθείσας καὶ διευθυνομένας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Γυμναστικῆς κ. Λάρδη. Πάντες οἱ προσκεκλημένοι ἀπεθαύμασαν τὴν σπουδαίαν τῶν ἱεροσπουδαστῶν εἰς πάντα τὰ τεχνικὰ μαθήματα ἐπίδοσιν, πολλοὶ δ' ἐχαρακτήρισαν αὐτὴν ἀσυγκρίτως ὑπερτέραν τὴν ἐν πολλοῖς Διδασκαλείοις τοῦ Κράτους τελουμένην. Οἱ ἐπίσημοι ξένοι ἀπερχόμενοι μετὰ τὸ πέρας τῆς παρασχεθείσης αὐτοῖς ἐξαιρέτου ψυχαγωγίας συνεχάρησαν δικαίως τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς καὶ τοὺς οἰκείους καθηγητὰς διὰ τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν αὐτῇ ἀρίστου παιδαγωγικοῦ τῶν μαθητῶν καταρτισμοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, ἀρξαμένη τῶν συνεδριῶν τῆς θερινῆς περιόδου, θὰ συζητήσῃ περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, περὶ Κανονισμοῦ Πατριαρχικῆς Συγκλήτου καὶ περὶ Κανονισμοῦ ἐκλογῆς Πάπα Ἀλεξανδρείας, ἐπὶ τῇ βάσει ὑπομνήματος τοῦ Πατριάρχου ἐξηγητικοῦ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῶν ἐν λογῳ κανονισμῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Βουκουρεστίου, ὁ μητροπολίτης Ἔξαρχος τῆς Τρανσυλβανίας ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Αὐτοκεφάλου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνόδου, δι' ἧς ἐκηρύχθη ὡς ἄκυρος καὶ μὴ γενόμενος ὁ ὅρκος τῶν ἐθνικοαγροτικῶν κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς Ἄλμπα Γιούλια καὶ δι' ἧς ἐπιβάλλονται ποιναὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἐδόθη ὁ ὅρκος οὗτος περὶ ἀνενδότου ἀγῶνος ἐναντίον τῆςΚυβερνήσεως. Ὁ μητρ. Τρανσυλβανίας ὑπῆρξε δριμύτατος εἰς τὰς ἐκφράσεις του πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, τὴν ὁποίαν ἐμέμφθη, διότι οὐδόλως ἐξήτασεν ἡ ἰδία τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ εἰς σχετικὴν αἴτησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ὅρκου. Ὁ μητροπολίτης Τρανσυλβανίας ἐτόνισεν ἐμφαντικῶς, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Συνόδου, ληφθεῖσα καθ' ὅν τρόπον ἐλήφθη, ἀποτελεῖ πρᾶξιν πολιτικὴν ἀναξίαν αὐτῆς. Μετὰ τοῦτο δὲ ἐγκατέλειψε τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνόδου, διαμαρτυρόμενος μεγαλοφώνως διὰ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ὅρκου καὶ μὴ θέλων νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν.

Κατὰ τὰς ρουμανικὰς ἐφημερίδας ὁ μητροπολίτης Τρανσυλβανίας ἐδήλωσεν, ὅτι οὐδόλως εἶνε διατεθειμένος νὰ ἐκτελέσῃ ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ του, ὡς πνευματικοῦ ὀρθοδόξου ποιμένος τῆς Τρανσυλβανίας,

τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου κατὰ τῶν ἐνοχοποιηθέντων ἱερέων, τὰς ὁποίας χαρακτηρίζει ὡς προϊὸν ἀτόπου ὑπουργικῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ στάσις αὕτη τοῦ Τρανσυλβανοῦ πρωθιεράρχου ἐνεποίησε γενικῶς μεγίστην ἐντύπωσιν.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ τὰς ἐκ Λονδίνου πληροφορίας ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἀπέρριψεν ἐν τέλει ὁριστικῶς τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου προσευχηταρίου εἰς τὰν Ἀγγλικανικην Ἐκκλησίαν, ἐπικρατησάσης τῆς γνώμης πολλῶν κληρικῶν, ὅτι αἱ ἐπὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων μεταρρυθμίσεις εἶνε ἐπικίνδυνοι, ἀσχέτως πρὸς τὰς ἐπί τινων ζητημάτων ἀντιλήψεις τῆς νεωτέρας κοινωνίας. Θεωρεῖται πιθανόν, ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ νέου προσευχηταρίου θὰ παραιτηθῇ ὁ πολὺς ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καντερβουρίας, ὁ ὁποῖος εἶνε ἐκ τῶν καταρτισάντων τὸ ἀπορριφθὲν προσευχητάριον και πρωθιεράρχηςτῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

— Ἡ βουλὴ τῶν Κοινοτήτων τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἐψήφισεν εἰς τρίτην ἀνάγνωσιν τὸ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὅτι τὸ Πάσχα θὰ ἑορτάζηται εἰς τὸ ἑξῆς τὴν πρώτην Κυριακὴν ἡ ὁποία ἐπακολουθεῖ τὸ δεύτερον Σάββατον τοῦ Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου νόμου θὰ ἀρχίσῃ κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν. Ὁ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος» εἰς ἄρθρον του παρατηρεῖ ὅτι ἡ σταθεροποίησις τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα βασίζεται εἰς σχέδιον ἐγκριθὲν ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου —λέγεται—τὴν ὀρθότητα τῆς μεταβολῆς ἐκτὸς τῆς ρωμαϊκῆς καὶ ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας ἀπεδέχθη καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Life and Work in the Diocese of Atheus. By the very rev. Michael Constantides, Great Archimandrite, Vicar of the Greec Cathedral Church of St. Sophia, London. London. — Κομψὸν τευχίδιον περιέχον τὴν δρᾶσιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κατὰ πάσας αὐτῆς τὰς ἐκδηλώσεις. Εἶνε συγγεγραμμένον ὑπὸ τοῦ τέως Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, νῦν δὲ προϊσταμένου τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικῆς ἐκκλησίας Μεγάλου Ἀρχιμανδρίτου Μιχαὴλ Κωνσταντινίδου.

Periclès Bisoukides, Kapitulationeu. Berlin 1928.

Τοῦ αὐτοῦ, Griechische Stätten höherer Bildung und Forschung. Universitäten, Hochschulen, Institute, gelehrte Gesellschaften. Berlin 1928.

—Λίαν προσεχῶς ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ Καθηγητοῦ τῆς Μουσικῆς κ. Κωνστ. Παπαδημητρίου «Μελῳδικαὶ Ἀσκήσεις βυζαντινῆς μουσικῆς», Πρακτικὴ μέθοδος πρὸς χρῆσιν τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ τῶν Διδασκαλείων, πρὸς προαγωγὴν τῆς διδασκαλίας τῆς βυζ. μουσικῆς. Ἕκαστον ἀντίτυπον θὰ τιμᾶται δρχ. 50 [διὰ τὸ ἐξωτερ. χρ. δρ 6].

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὑψηλοῦ διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκποίησις 130 ὀκ. ἐρίου. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Σιγρίῳ τὴν πρώτην Ἰουλίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 μεσημβρίαν, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἐρεσοῦ καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν τῇ Ἱ. Μ. Ἠλείας Ἱερᾶς Μονῆς Βλαχερνῶν. διακηρύττει ὅτι: ἐκτίθησιν ἕν χάρρον πρὸς ἐκποίησιν. Ἐπίσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6273 καὶ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου π. ἔ ἐπετράπη ἡ ἐκποίησις 100 στρεμμάτων γαιῶν εἰς θέσιν «Ἀνάληψις» Κάστρου, ὡς ἐπίσης καὶ μιᾶς οἰκίας ἐν Γαστούνῃ. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Λεχαινοῖς, ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Ἀλεξάνδρου Κελμπούρου, τὴν 10ην Ἰουνίου καὶ ταῖς ἐφεξῆς Κυριακαῖς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σтανοῦ καὶ Ἱλαρίου προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐνοικιάσεως τῶν λειβαδείων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζιδανίου, τῶν θέσεων «Τζέρο». «Καινούργιο Μοναστῆρι», καὶ «Μπαρπαροῦσσα» τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λαργιοῦς διὰ τὴν χειμερινὴν βοσκήν. Ἡ δημοπρασία διεξαχθήσεται ἐν Κοζάνῃ τῇ 14ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἡμέρᾳ Σαββάτῳ καὶ ὥρᾳ 11 - 12 ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ ἔξωθι τοῦ καταστήματος Σίγγερ, καφενεῖον τοῦ Ἰωάννου Τσιτσεκλῆ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κοζάνης κ. Δημητρίου Πράσσου, καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῆς Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς ὑπ' ἀριθ. 4 ὅρους ἐ. ἔ. τῆς διακηρύξεως ἡμῶν ἧςἀντίγραφον εὕρηται παρά τε τῷ ὡς ἄνω Συμβολαιογράφῳ καὶ τῷ ἀντιπροσώπῳ τῆς Μονῆς ἔνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου Ὀλύμπου Μακεδονίας φέρει εἰς γνῶσιν πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἐκτίθησιν εἰς ἐκποίησιν διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας τὸ ἐν Βερροίᾳ ἰδιόκτητον οἴκημα αὐτῆς. Ἡ δημοπρασία διενεργηθήσεται τὴν 30ὴν ἐν. μηνὸς Ἰουνίου ἐν Βερροίᾳ καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ δημοπρασιῶν. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων τῆς δημοπρασίας, κατατεθειμένων ἐν τῷ συμβολαιογραφικῷ γραφείῳ τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Γεωργίου Καλιμπάκα.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Σαλαμῖνι Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως αἱ πέριξ τῆς Μονῆς τέσσαρες οἰκίαι, τῆς μὲν πρώτης ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν δωματίων, κουζίνας, ταράτσας κ.λ π. τῆς δὲ δευτέρας ἐκ δύο δωματίων, τῆς τρίτης ἐξ ἑνὸς μεγάλου δωματίου καὶ τῆς τετάρτης ἐξ ἑνὸς μικροῦ δωματίου. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται διὰ μὲν τὴν πρώτην τὸ ποσὸν τῶν χιλίων πεντακοσίων [1500] δραχμῶν ἐτησίως, διὰ δὲ τὴν δευτέραν τὸ ποσὸν τῶν χιλίων ἑκατὸν [1100] δραχμῶν ἐτησίως, διὰ δὲ τὴν τρίτην τὸ ποσὸν τῶν 1000 δρ. ἐτησίως, διὰ δὲ τὴν τετάρτην τὸ ποσὸν τῶν τετρακοσίων [400] δρ. ἐτησίως. Ἡ προκειμένη δημοπρασία γενήσεται ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Μετοχίῳ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Παρασκευὴ (Αἰόλου 96), τῇ 24ῃ Ἰουνίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10 - 12 Μεσημβρ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου Σταματάκου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Οἱ βουλόμενοι νὰ διαγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων καὶ ὑποχρεώσεων τῆς εἰρημένης δημοπρασίας ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱ. Μονῆς, καὶ ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Μετοχίῳ αὐτῆς Ἁγ. Παρασκευή, καθ' ἑκάστην 11—12.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Σαλαμῖνι Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τὸ κτῆμα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς «Λάκκα Καλογήρου τεῖχος» κείμενον ἐν τῇ περιφερείᾳ Μεγάρων. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν 50.000 [πεντήκοντα] χιλιάδων δραχμῶν ἐτησίως. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Μεγάροις τῇ 1ῃ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1928 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 μεσημ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Μεγάρων κ. Ἰωάν. Μυριαγκοπούλου καὶ τοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς Οἱ βουλόμενοι νὰ διαγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων καὶ ὑποχρεώσεων τῆς εἰρημένης δημοπρασίας ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς.

Τύποις «Φοίνικος» Ὁδὸς Σταδίου 44 Ἀθῆναι